

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам: .....

РЕКТОР на СУ” Св. Климент Охридски”

Приет на Академичен съвет с протокол

№ ..... / ..... г.

Професионално направление: 3.8 Икономика

Докторска програма: Икономика и управление (индустрия)

Образователна и научна степен „ДОКТОР”

Форма на обучение: Р, редовна / З, задочна / С, самостоятелна подготовка

Продължителност на обучението (години): Р, 3 години // З, 4 години // С, 5 години

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

I. АНОТАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

В докторската програма „Икономика и управление (индустрия)“ се подготвят висококвалифицирани специалисти за нуждите на стопанската практика, неправителствения сектор и държавното управление, преподавателската дейност във висшите учебни заведения и научноизследователските звена в страната и чужбина. Обучението в нея осигурява научна компетентност на докторантите, които овладяват съвременните изследователски методи, както и адекватни знания за най-новите постижения в областта на икономиката и управлението и в частност по темата на разработваната дисертация. У докторантите се формират умения за планиране и провеждане на научни изследвания и анализ на резултатите от тях. Учебният план отговаря на европейската квалификационна рамка – ниво 8, ISCED 97 (ниво 6), което дава пълна съпоставимост на квалификацията, спрямо тези в различни държави и от различни системи за образование и обучение в ЕС. Обучението се осъществява от преподавателския състав на Катедра „Икономика и управление по отрасли“ в тясно сътрудничество с другите четири катедри на Стопанския факултет и във взаимодействие с други научноизследователски организации в страната и в ЕС. Изследователската работа в докторската програма е широкопектърна и позволява на докторантите да придобият поглед върху различните отрасли на реалната икономика. Това е единствената програма в Стопанския факултет, която предлага обучение в една от най-модерните области на икономиката, а именно науката за услугите (service science) в различни области на стопанската дейност – енергетика, публична администрация, образование, туризъм. Докторантите участват в традиционно силната международна академична дейност на Факултета и получават реална обратна връзка за постиженията си по време на провежданите ежегодни международни научни форуми.

Обучението може да се осъществява **на български и на чужд език**, според заявката на кандидата, като езикът на обучение се определя при приемането на докторанта и не подлежи на промяна.

Докторската програма е със **срок на обучение** до 3 години за редовно и на самостоятелна подготовка, до 4 години за задочно обучение и до 5 години за самостоятелна форма на обучение.

Основните цели и задачи на докторската програма „Икономика и управление (индустрия)“ са:

- Осигуряване на обучение на докторантите (на български или на чужд език), насочено към разширяване и задълбочаване на теоретичните знания, актуалните проблеми и тенденциите в развитието на научната област.
- Налагане на високи стандарти за провеждане на научноизследователска дейност в съответната професионална област, използвайки съвременни методи, инструменти и техники за изследване и информационни и комуникационни технологии.
- Осигуряване на възможности за изготвяне на самостоятелни и съвместни публикации с членове на катедрата и факултета.
- Възможност за участие в мултидисциплинарни екипи на научно-приложни проекти, изпълнявани от членове на катедрата, по национални и международни програми.
- Съдействие на докторантите при подготовката на проектна документация за финансиране на научни и приложни изследвания по разработваната от тях тема.
- Консултиране на разработвания дисертационен труд с научния ръководител, членове на катедрата и факултета.
- Създаване на условия за публикуване на значими научни публикации в областта на икономиката и управлението на енергетиката и комуналните услуги, индустрията, туризма, образованието, устойчивото развитие, публичната администрация и електронно управление.
- Предоставяне на възможности за мобилност на докторантите чрез развитие на научното сътрудничество с други висши учебни заведения в страната и чужбина, научни организации и предприятия.
- Възможност за придобиване на умения и опит за водене на учебни занятия в рамките на предлаганите от катедрата дисциплини.

А. Структура на учебния план

Докторската програма „Икономика и управление (индустрия)“ на катедра „Икономика и управление по отрасли“ осигурява балансирано съчетание от фундаменталност и универсалност на обучението с приложните аспекти на професионалната дейност, което гарантира целостта на образователната услуга. Структурата на учебния план на обучение следва индивидуалните образователни нужди на докторанта като оставя достатъчно време за неговата подготовка в избраната област. С включените избираеми дисциплини, програмата осигурява и постигане на по-тясна специализация на всеки докторант в определени тематични области в зависимост от индивидуалните интереси и изследователски приоритети. Тя също така отразява потребностите, произтичащи от спецификите на бъдещите работни места на завършилите докторанти, в т.ч. академичната сфера, бизнеса, неправителствения сектор и държавното управление. Преминаването на пълния курс на докторантурата гарантира задълбочена теоретична подготовка и способност за извършване на научно-приложна дейност – както самостоятелно, така и в екип. То предоставя възможност за изграждане и на потенциал за частично и цялостно управление на проектни дейности в избраната област на знанието.

Учебният план е структуриран по начин, който спомага за постигането на заложените образователни и изследователски цели във възможно най-пълна степен, като същевременно позволява съществена гъвкавост. Обучението може да се осъществява както на български, така и на чужд език, като учебният план е идентичен.

Индивидуалният учебен план на всеки докторант се изготвя и утвърждава на езика, на който се осъществява обучението.

Б. Формат на учебния план и организация на учебния процес

Учебната документация за провеждането на обучението в ОНС „доктор“ е подготвена в съответствие с действащата нормативна база, уреждаща обучението в тази образователна и научна степен. Научните ръководители, ръководителят на докторската програма и ръководителят на катедрата следят за спазването на сроковете и изпълнението на задълженията на докторантите.

Действащата учебна документация се състои от:

- Настоящият учебен план
- Индивидуален учебен план на докторанта за периода на докторантурата, вкл. детайлизирани планове по години
- Стандартизирана форма на протоколи, засягащи полагането на специализиран докторантски минимум и изпити, залегнали в учебния план
- Стандартизирана форма на годишен отчет на докторантите, изготвян съгласно чл. 41 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.
- Стандартизирана форма на тримесечен отчет за редовните докторанти, изготвян съгласно чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Форматът на учебния план е модулен. **Броят на модулите е пет. От първите четири модула следва да бъдат набрани минимум 180 кредита.** Учебният план фиксира задължителния минимум кредити по всеки раздел и в рамките на раздела, по видове дейности. По модул „Други дейности“ не се присъждат кредити, но дейностите са съществени за атестирането на докторантите.

Описание на модулите:

1. Учебна дейност, която включва:

- Задължителните по Закона за висшето образование докторантски минимума по специалността и чужд език
- Задължителни дисциплини, формиращи фундаментални знания и умения в областта на провеждането на научни изследвания и в областта на преподаване на съответната материя

- Свободно избираеми курсове по научното направление на докторантурата, както и курсове, формиращи специфични изследователски умения и компетентности.

Всички курсове са едносеместриални и са кредитирани съобразно приетите в СУ изисквания. Всички курсове са предназначени само за докторанти и съдържанието им не дублира четения в бакалавърска или магистърска програма. Всеки автор на докторантски курс оповестява съдържанието му, условията за участие, както и начина на завършване по утвърдена учебна програма от Факултетния съвет.

2. Научноизследователска дейност, която включва:

- Работа по дисертацията: от предварителната подготовка, през представяне на междинни резултати до финализиране
- Публикации, свързани с дисертацията
- Участие в университетски, национални и международни научни форуми
- Участие в проектна дейност

3. Педагогическа дейност – съгласно действащия Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ това може да се осъществи след успешно полагане на специализираните докторантски изпити. Педагогическата дейност е задължителна за докторантите в редовна форма на обучение и препоръчителна за докторантите в задочна и самостоятелна форма на обучение.

4. Защита на дисертационен труд.

5. Други дейности, свързани с участие в живота на катедрата, вкл. изпълнение на административни и помощни дейности (при необходимост). Тези дейности не носят кредити за изпълнение на учебния план, но се отчитат при ежегодната атестация на докторантите.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат от успешното преминаване на докторантите през пълния курс на обучение, предлаган в докторската програма „Икономика и управление (индустрия)“, се очаква те да получат следните знания, умения и компетенции:

- Знания за съвременното състояние, проблемите и тенденциите за развитие в избраната област.
- Тясно специализирани знания по конкретни проблеми, засегнати в разработвания дисертационен труд
- Способност за участие в глобалния процес на научен обмен – за писане на научни текстове на български и на чужд език в съответствие с критериите на международните научни издания и за представяне на научни съобщения на международни конференции.
- Умения за самостоятелно придобиване на знания и способност за генериране на нови идеи при решаване на образователни, изследователски и практически проблеми, включително в интердисциплинарни области.
- Умения за аналитично, критично и системно мислене.
- Умения за систематизиране, обобщаване и критичен анализ на научните и практическите постижения в областта на дисертационния труд.
- Умения за представяне и популяризиране на научно-практическите резултати от изследванията пред професионалната общност под формата на научни доклади и статии, изследователски отчети и предложения за проекти.
- Компетенции за ефективно използване на библиографска информация; за работа със специализирани източници на статистическа информация; за събиране, обработка, управление и анализ на данни; за ефективна комуникация на получените резултати; личностни компетенции за работа в изследователски екипи и управление на изследователски проекти.
- Компетенции за преподавателска дейност по икономически и управленски дисциплини.

III. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЗАВЪРШИЛИТЕ

Завършилите докторската програма „Икономика и управление (индустрия)“ могат да се реализират успешно както в академични институции (преподаване и изследователска работа), така и в различни държавни институции, изследователски центрове, институти и неправителствени организации в бизнеса, държавното управление, регулаторните органи, аналитични и консултантски компании и др. Тяхната компетентност е високо ценена в мултинационалните компании. Завършилите тази програма работят в европейски и световни организации и институции.

Професионалната реализация включва, но не се ограничава до следните професии съгласно **Националната класификация на професиите и длъжностите** на Република България:

- Законодателни длъжности
  - Висши представители на държавни органи
  - Ръководители и експерти в структурата на държавната администрация
  - Управляващи и изпълнителни директори
  - Ръководители по политики и стратегическо планиране
  - Ръководители в бизнес услугите и административните дейности
  - Ръководители по продажби, маркетинг и развойна дейност
  - Ръководители в производството и специализираните услуги
  - Ръководители в хотелиерството, търговията и други услуги
  - Ръководители на научноизследователски звена
  - Преподаватели във висши училища
  - Индустриални анализатори
-

I. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум ECTS кредити (ОБЩО) – в зависимост от формата на обучението: 60 (Р, З) и 20 (С)

1. ДОКТОРАНТСКИ МИНИМУМ

Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучението: 30 (Р, З) и 20 (С)

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Форма на оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				лекции	семинарни занятия	извънаудиторна натовареност		
Докторантски минимум по специалността <i>Изпитът се провежда по индивидуална програма и конспект, предложени от научния ръководител и утвърдени от катедрата, към която е зачислен докторантът</i>	З	изпит	20	не	не	600	600	първа година
Докторантски минимум по западен език <i>Изпитът е задължителен за докторанти в редовна и задочна форма на обучение и не е задължителен за докторанти в свободна форма на обучение</i>	З	изпит	10	не	не	300	300	първа година

2. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ

Задължителен минимум ECTS кредити –20 (Р,З)

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Форма на оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				лекции	семинарни занятия	извънаудиторна натовареност		
Методология на научноизследователския процес в социалните науки	З	изпит	10	60	не	240	300	първа или втора година
Икономическа теория за напреднали	З	изпит	10	60	не	240	300	първа или втора година

Забележка:

1. Провеждането на докторантски курсове се определя спрямо възможностите на съответните катедри в Стопанския факултет. При самоподготовка на докторантите, извънаудиторната заетост възлиза на 300 часа по „Методология на научноизследователския процес в социалните науки“ и 300 часа по „Икономическа теория за напреднали“.

3. ИЗБИРАЕМИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ

Задължителен минимум ECTS кредити – минимум 10 (Р, З)

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Форма на оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				лекции	семинарни занятия	извънаудиторна натовареност		
Регулиране на енергийни и ютилити услуги	И	изпит	5	30	не	120	150	текущо
Икономика и управление в образованието, науката и иновациите	И	изпит	5	30	не	120	150	текущо
Софтуерна индустрия и електронно управление	И	изпит	5	30	не	120	150	текущо
Икономика и управление на публичния сектор	И	изпит	5	30	не	120	150	текущо
Икономика и управление на туризма	И	изпит	5	30	не	120	150	текущо
Други курсове по научното направление на докторантурата, вкл. и курсове на университетско и междууниверситетско равнище	И	изпит	5	30	не	120	150	текущо

Забележки:

1. По предложение на научния ръководител и след утвърждаване от Катедрата в индивидуалния план могат да се включат и други избираеми курсове, освен изброените. Докторантите могат да избират всеки един курс от други докторски програми на Стопанския факултет. Всеки такъв курс придобива статут на избираем и се зачита с пет кредита.
2. Признават се курсове, формиращи академични знания и компетенции; специфични изследователски знания и компетенции, както и курсове по научното направление и тематичната насоченост на докторантурата и организирани от:
  - 2.1 други докторски програми към Университета
  - 2.2 други университети, с които СУ "Св. Кл. Охридски" има договори за сътрудничество, вкл. докторантска мобилност
  - 2.3 други катедри в Стопанския факултет.
3. Посещението и оценките от задължителните и избираемите докторантски курсове се удостоверяват с протокол, издаван от Деканата на Стопанския факултет. Протоколът се представя на инспектора, отговарящ за докторантите, в рамките на 10 работни дни след полагане на изпита.

II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум ECTS кредити - в зависимост от формата на обучение:

85 (Р) и 95 (З) и 135 (С) ECTS кредити

1. РАБОТА ПО ДИСЕРТАЦИЯТА - 40 (Р) и 50 (З) и 90 (С) ECTS кредити

Наименование на дейността	ECTS кредити	Отчет
Работа върху проекта за дисертационен труд, представен при зачисляване в самостоятелна форма на обучение	50	първа година

Подготовка на дисертационния труд (разработване на структурата на дисертационния труд; проучване на литература по темата на дисертационния труд; подготвителни и съпътстващи дейности по дисертационния труд – събиране и обработка на емпирични материали и др.; подготвяне на обособени части от дисертационния труд)	15/y (P) 20/y (3) 15/y (C)	текущо
Представяне на резултатите от текущата изследователска работа на докторантски семинар на катедрата	15/y (P) 20/y (3) 15/y (C)	текущо
Подготвен и представен предварителен вариант на дисертационен труд, завършен в основната му част	10	последна година

Забележка: С „у“ е обозначен броят на годините при различните форми на обучение (P-3; 3-4; C-5).

2. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА

Задължително 45 ECTS кредити за всички форми на обучение

ПУБЛИКАЦИИ, свързани с дисертацията, участие в научни форуми и проектна дейност	ECTS кредити	Отчет
- Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science издания)	45/n на публикация	текущо
- Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science издания)	30/n на публикация	текущо
- Публикувана глава от колективна монография	20/n на публикация	текущо
- Студии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n на публикация	текущо
- Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n на публикация	текущо
УЧАСТИЯ С ДОКЛАДИ пред научни форуми в страната и чужбина	по 10/n на участие/доклад	текущо
УЧАСТИЯ С ДОКЛАДИ в научни семинари на факултета и катедрата	по 5 на участие	текущо
УЧАСТИЕ В НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРОЕКТИ - национални	по 10 на участие	текущо
УЧАСТИЕ В НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРОЕКТИ - международни	по 25 на участие	текущо
ОТЛИЧИЯ ОТ МЕЖДУНАРОДНИ И НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ КОНКУРСИ (БНБ, БМА, СИБ и др.)	по 10 на отличие	текущо

Забележки:

1. Според Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България минималният брой точки от публикации е 30.
2. Кредитите, набрани от публикациите по дисертационния труд, съответстват на броя точки, полагащ се съгласно националните минимални изисквания, установени в Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав.
3. Когато кредитите са набрани от повече от една публикация или повече от едно участие с доклад на научен форум, различните публикации/доклади

трябва да представят различни резултати от дисертационния труд.

4. При публикации/участие с доклади в съавторство, кредитите се преизчисляват пропорционално на декларираното участие („n“ е броят на авторите на съответната публикация).

III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум 10 ECTS кредити само за докторанти в редовна форма

Наименование на дейността	ECTS кредити	Разпределение по години
Възлагане на преподавателска дейност (до 45 часа за учебна година без заплащане)	5 за всеки 30 часа упражнения	след полагане на задължителните докторантски изпити
Изготвяне на рецензия на магистърска теза	1 кредит на рецензия	след полагане на задължителните докторантски изпити

Забележки:

1. Педагогическата дейност е заложена на основание чл. 59, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. След полагане на изпитите от индивидуалния план на редовен докторант **МОЖЕ** да се възлага преподавателска дейност, като 45 часа на учебна година са без заплащане, а остатъкът от 45 до 120 часа на учебна година със заплащане.
2. Семинарно занятие с хорариум 30 часа, проведено с една група носи 5 кредита. Ако курсът включва повече часове, повече групи или и двете, броят на кредитите се увеличава пропорционално. Ако не съществува организационна възможност на докторант да бъде възложено реално водене на семинарни занятия, по преценка на научния ръководител му се възлага разработването на методически материали за семинарни занятия.

IV. ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Задължително 25 ECTS кредита за всички форми на обучение

Наименование на дейността	ECTS кредити	Отчет
Провеждане на предварително обсъждане на дисертационния труд в катедрата, последвано от решение на Факултетния съвет за откриване на процедура по публична защита	10	след откриване на процедура по публична защита
Публична защита	15	след успешна публична защита

V. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

НЕ СЕ ОТЧИТАТ КРЕДИТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН ПЛАН

Изпълнението на дейностите се отчита при индивидуалната атестация на докторантите

Наименование на дейността	Разпределение по години
Участие в заседанията на катедрения съвет, на които се разглеждат въпроси, свързани с докторската степен	текущо
Възлагане на административна работа (участие като квестор в провеждане на изпити и др.)	текущо
Участие в организиране и провеждане на семинари, срещи, конференции и други инициативи	текущо
Подпомагане работата с дипломанти (при необходимост)	след полагане на задължителните изпити

Забележки:

1. *Допълнителните дейности са заложи на основание чл. 36, ал 1 и чл. 51, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.*
2. *Прилагането на системата за натрупване и трансфер на кредити в обучението по учебния план е съобразено с Наредба № 21/2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, както следва: 60 кредита за учебна година.*
3. *Настоящият учебен план осигурява задължителен минимум от **5400** часа натовареност, което се равнява на **180** ECTS кредита.*
4. *На базата на този учебен план всеки докторант изготвя заедно с научния си ръководител индивидуален учебен план за целия срок на обучение не по-късно от три месеца след зачисляването, в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Ежегодно (а за редовните докторанти всяко тримесечие) се представя отчет и атестация за извършената работа по плана и, при необходимост, конкретизация на индивидуалния план, които се обсъждат и приемат на Катедрения съвет и се внасят за утвърждаване във Факултетния съвет (чл. 41 и чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“). За всяка година от докторантурата докторантът трябва да набере минимум кредити, които се полагат за работа по дисертацията според индивидуалния план. При неизпълнение на това изискване, докторантът получава отрицателна атестация.*
5. *До **защита на дисертационен труд** за присъждане на ОНС „доктор“ се допуска докторантът, който успешно е положил изпитите, определени в индивидуалния учебен план, отчетел е минималния брой кредити спрямо формата на обучение, отчислен е с право на защита, подготвил е дисертационен труд и отговаря на минималните национални изисквания.*

Учебният план е приет с решение на Факултетния съвет на Стопанския факултет с протокол № 7/03.04.2023 г.

ДЕКАН: .....
доц. д-р Атанас Георгиев